

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2022-11-07

1 (14)

Dnr 5037-2022

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

BILDANDE AV ÖRNBERGSTJÄRNARNAS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Örnbergstjärnarnas naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Örnbergstjärnarnas naturreservat
NVR-id:	21-2046358
Kommun:	Ljusdal
Lägesbeskrivning:	Ca 8,8 km söder om Tandsjöborg, se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6830694 E: 487732
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen
Fastigheter:	Orsa Besparingsskog S:1
Markägare:	Orsa Besparingsskog
Areal (från VIC Natur):	Total areal 96 ha Landareal 94 ha Produktiv skogsmark 74 ha Därav naturskog* 30 ha *Areal från länsstyrelsens inventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara de värdefulla naturmiljöerna i området. De värdefulla livsmiljöerna naturskogsartad tallskog, barrblandskog och granskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i den södra boreala regionen ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som död ved, gamla träd och grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Naturliga vattenflöden i mark och vattendrag ska råda, liksom att naturliga störningsprocesser får verka i området.

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet ska nås genom att:

- Befintliga naturvärden bibehålls genom att skogsbruk, exploatering och andra arbetsföretag förbjuds.
- Naturvårdsbränning kan genomföras i naturreservatet.
- Brandefterliknande åtgärder kan genomföras i delar av naturreservatet.
- Skogen i naturreservatet i övrigt lämnas till fri utveckling.
- Restaureringsåtgärder kan genomföras i våtmarks- och vattenmiljöer.

Skäl för beslutet

Örnbergstjärnarnas höga bevarandevärden består i det relativt stora sammanhängande område med äldre och till stor del naturskogsartad skog som nu skyddas som naturreservat. Skogen består huvudsakligen av talldominerade barrskogar eller barrblandskogar av gran och tall. Skogens ålder varierar i allmänhet mellan 100-150 år men tallöverståndare med en ålder av upp till 300 år finns spridda i stora delar av området. Spår av äldre tiders återkommande skogsbränder finns i större delen av området i form av brandljud på levande träd och bränd död ved.

För att bevara områdets höga naturvärden och möjliggöra de skötselåtgärder som behövs för att upprätthålla skogens brandpräglade dynamik behöver området ett långsiktigt skydd i form av naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B7 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll inom befintligt vägområde av befintlig väg som direkt angränsar till naturreservatet. Med befintlig avses tidpunkten för föreliggande beslut. Med vägområde avses vägbana, dike och ytterligare 2 m från dikesslätens bakre krön.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
8. framföra motordrivet fordon,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. utan länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för organiserade tävlingar,
12. upplåta mark för militära övningar,

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för röjning av befintliga siktgator för jakt.

Föreskrift 2 ovan utgör inte hinder för underhåll och restaurering av befintliga jaktpass.

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för älgtrogare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för skyltar om gällande fiskeregler, ej heller för tillfälliga skyltar i samband med den jakt som är tillåten i reservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Anläggande av stigar i naturreservatet.
4. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder i våtmarker och vattendrag, se karta i bilaga 3.
5. Genomförande av återkommande skötselåtgärder genom naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder som gynnar tall och lövträd, så som ringbarkning, randbarkning, borttag av gran, eller skapande av död ved i hela naturreservatet.
6. Återkommande bekämpning av invasiva främmande arter och icke inhemska träd och buskar i naturreservatet.
7. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,

4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,
9. använda området för militära övningar.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid, på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskrift 4 ovan utgör inte hinder för plockning för eget behov av sådana bär, matsvampar och växter som inte är rödlistade.

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 8.

Andra bestämmelser som gäller för området

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan anmälan, tillstånd eller samråd ändå krävas t.ex. tillstånd/anmälan till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Ärendets beredning

Bildandet av Örnbergstjärnarnas naturreservat initierades hösten 2014 genom att delar av den gamla skogen i området anmälades för avverkning. Då Länsstyrelsens kunskap om områdets naturvärden vid denna tidpunkt var begränsad genomfördes under hösten 2014 en detaljerad naturvärdesinventering av Örnbergets östra sluttningar. Vid inventeringen konstaterades delar av det

inventerade området ha höga till mycket höga naturvärden. Detta gällde bland annat det område som anmälts för avverkning. Länsstyrelsen bedömde i detta läge att ett formellt skydd av området var nödvändigt för att undvika förlust av skog med höga naturvärden.

I januari 2015 inleddes en dialog med markägaren Orsa Besparingsskog om områdets långsiktigt skydd. I samråd med markägaren utarbetades en funktionell avgränsning av ett blivande naturreservat. Naturvårdsverkets formella godkännande av området som blivande naturreservat kom i maj 2017. Följande år genomfördes en oberoende värdering av skogsmarken av Forum Fastighetsekonomi AB och förhandlingar med markägaren rörande ersättningsfrågorna inleddes av N.A. Stefansson AB, på uppdrag av Länsstyrelsen. I mars 2020 tecknades avtal om intrångsersättning för bildande av naturreservatet med markägaren. Samma år genomfördes en utstakning av gränserna för det blivande naturreservatet. Arbetet med att ta fram beslutshandlingar och skötselplan för naturreservatet inleddes i mars 2022.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 1 september 2022. Följande synpunkter inkom:

- Skogsstyrelsen ser positivt på att naturvärden och rekreationsvärden i det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker naturreservatets förslag till beslut och dess skötselplan.
- Ljusdals kommun genom Samhällsservicenämnden är positiva till förslaget till bildande av Örnbergstjärnarnas naturreservat. Förslaget strider inte mot översiktsplan, markanvändningsplaner eller andra kommunala intressen. Kommunen är positiv till skydd av områden som bidrar till att den biologiska mångfalden bevaras.
- SGU avstår från att yttra sig.

- Orsa Besparingsskog har en invändning mot en skrivning i föreskrifterna. Det är punkten om att man undantar vissa saker från föreskrifterna under C. Det står: föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter på fruset och väl snötäckt underlag. Orsa Besparingsskog funderar på om det i stället ska stå: föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter på fruset eller väl snötäckt underlag. Det är ju sällan som det är både fruset och väl snötäckt, skriver Orsa Besparingsskog.

Länsstyrelsen håller med om att det numera är sällan som det både är fruset och väl snötäckt underlag, men ser inte att det går att ändra till Orsa Besparingsskogs förslag om "fruset eller väl snötäckt underlag". Det beror på att det inte är tillåtet att köra snöskoter på enbart fruset underlag (utan snö) då det räknas som barmarkskörning som inte är tillåten. För att undvika skador på mark och vatten är det bästa att marken är både frusen och väl snötäckt. Ibland kan det säkert räcka med väl snötäckt mark för att undvika skador, men länsstyrelsen behåller föreskriftens formulering.

- Jordalsvallens jaktklubb skriver att det väster om Örnerget finns den högsta punkten i Orsa Finnmark, Pilkalampinoppi brandtorn 644 möh. Med en milsvid utsikt över Sveriges sydligaste vildmark. Helt orörd skogsbruksmark. De två naturreservaten (Stora Sundsjöberget och Örnergetstjärnarna) ligger nära varandra med skogsbruksnatur och rikt djurliv som binder ihop ett unikt område mot abborrsjön med ljunghedar och myrmark. Området marknadsförs av både Ljusdals kommun och Orsa kommun under namnet Orsa Finnmark – Sveriges sydligaste vildmark. Unikt djurliv i form av: Kungsörn och Fiskljuse vid kring Sundsjöberget och Örnerget, svanpar vid Lilla Korsilamm, lo och järv Örnerget, ripa/tjäder/orre Abborrsjön, älg, björn, hjort, ren.

Jordalsvallens jaktklubb anser att nuvarande förslag till rubricerade beslut inte påverkar jaktklubbens jakt och fritidsintressen enligt skötselplan som presenteras med de undantag för praktisk jakt får utöva.

Det som Jordalsvallens jaktklubb önskar tillägga i yttrande är:

1. Genomföra en inventering av djurbeståndet och främst då de rödlistade arter i området mellan reservaten
2. Varsamhet när det gäller naturvårdsbränning då området har svårbegränsade ytor för släckningsarbete
3. Det har genomförts skogsbränning delar av västra Örnerget och nordväst mot Abborrsjön/Ottalam 80-90.tal. Finns det dokumenterat?

4. Genomföra en utökad Naturvärdesinventering mellan Örnberget och Stora Sundsjöbergets naturreservat mot Abborsjön/Ottalam då området i sin helhet borde vara naturvärden av högt intresse.

Länsstyrelsen uppskattar informationen från Jordalsvallens jaktklubb och delar uppfattningen om områdets höga värden. Länsstyrelsen betraktar önskemålen om inventeringar i området mellan Stora Sundsjöberget och Örnberget som ett tips som tas med i det dagliga arbetet. Önskemålen från jaktklubben berör i första hand inte detta beslut utan områden utanför. Om det skulle bli aktuellt med naturvårdsbränning i Örnbergstjärnarnas naturreservat i framtiden så kommer en särskild bränningsplan att upprättas där bland annat säkerhet och avgränsningar behandlas. Länsstyrelsen har god rutin av naturvårdsbränningar i andra skyddade områden. Länsstyrelsen har ingen dokumentation om bränningar under 80-90-talet. Kanske har markägaren uppgifter om det.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken framgår att i ett beslut om att bilda naturreservat ska skälen för beslutet anges. Enligt paragrafens andra stycke följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Örnbergstjärnarnas naturreservat består av ett sammanhängande område med gammal och till stora delar naturskogsartad skog på Örnbergets nordöstra sluttningar. Topografin är delvis brant, med en höjdskillnad inom naturreservatet på 160 meter. Örnbergets högsta topp ligger strax sydväst om reservatet och är på omkring 600 m ö h, men två av massivets mindre toppar ingår i reservatet, av vilka den norra har en spektakulär brant mot öster. I de lägre partierna öster om bergsmassivet finns en del myrmarker och här rinner också Korsilambäcken från utloppet ur sjön Stora Korsilamm vidare söderut genom reservatet.

Skogsmarken i området består av barrskogar som varierar mellan talldominerad skog och barrblandskog till några bestånd med hänglavsrik granskog. Skogens ålder varierar i allmänhet mellan 100-150 år, men upp till 300 år gamla tallöverståndare finns spridda i stora delar av området. Äldre tiders återkommande skogsbränder har präglat skogsmarken i större delen av området och lämnat spår i form av brandljud på levande träd och bränd död ved. Den del av reservatet som har de högsta naturvärdena är dock den branta bergssluttningen i reservatets norra delar, där det står en gammal högre granskog helt utan spår av avverkningar.

Strax nordväst om Örnbergstjärnarnas naturreservat ligger det närmare 700 ha stora naturreservatet Stora Sundsjöberget och ytterligare några kilometer i samma riktning finns naturreservaten Flarksjöberget, Rovenoppi och Stora Korpimäki, med en sammanlagd areal på över 2 200 ha. Cirka 4 km sydost ligger även naturreservaten Örnberget och Kvarnberget med en total areal på ca 200 ha. Tillsammans skapar dessa reservat ett nätverk av skyddad skogsmark med höga naturvärden, som ömsesidigt förstärker varandras betydelse för att bevara biologisk mångfald.

Området ligger inom trakten Orsa Finnmark som i ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län” är en utpekad värdetrakt för tallskog, barrblandskog och lövskog.

Effekter på ekosystemtjänster

Bildandet av Örnerbergstjärnarnas naturreservat inverkar på flera ekosystemtjänster. Nedan listas de ekosystemtjänster som beslutet att bilda naturreservatet har en mer än försumbar påverkan på. I tabellen anges även om beslutet har en positiv eller negativ inverkan på berörd ekosystemtjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Jakt, fiske, bärplockning och annan vild föda	Positiv
	Virke och fibrer	Negativ
	Bioenergi från skog	Negativ
	Energiproduktion	Negativ
Reglerande & upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
	Upprätthållande av markens struktur	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. uppväxtområden, lek- och spelplatser, boplatser	Positiv
	Biologisk kontroll av skadegörare (inklusive invasiva arter)	Positiv
Kulturella	Naturarv t.ex. att bevara naturens värden för framtida generationer	Positiv
	Kulturarv t.ex. användning av naturliga miljöer av andliga eller historiska orsaker	Positiv
	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
	Resurs för forskning	Positiv
	Estetiska värden t.ex. fritidsboende vid naturskön miljö, rekreativ aktivitet och turism i ostörd miljö	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävans dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Bedömning

Örnerbergstjärnarnas naturreservat omfattar ett stort sammanhängande område med gammal och till stora delar naturskogsartad skogsmark, till stora delar präglad av äldre tiders återkommande skogsbränder. Områdets höga naturvärden är kopplade till den naturskogsartade skogen, del gamla tallöverståndarna som finns i området och till den gamla helt opåverkade granskogen som finns bland annat i bergsbranten i nordost. För att bibehålla områdets naturvärden behöver exploatering, skogsbruk och andra arbetsföretag

förhindras. Genom att området skyddas som naturreservat kommer de värdefulla skogarna att bevaras.

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljökvalitetsmålet "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Örnbergstjärnarnas naturreservat ingår i ett område av riksintresse för friluftslivet kallat Orsa Finnmark. Länsstyrelsen bedömer att det ligger i linje med riksintressena att skydda detta område.

Enligt Ljusdals kommuns kommuntäckande översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun, antagen 2010-02-22) ingår naturreservatet i område för friluftsliv. I översiktsplanen skriver man att orörda, opåverkade och tysta vildmarksartade områden i Orsa Finnmark är av stor betydelse för rekreation och friluftaktivitet. De undantas därför från exploatering som skulle kunna skada dess värden. Det står även att det är av stor vikt att värdefulla naturtyper bevaras, dels för deras egenvärde och för den biologiska mångfaldens skull. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av naturreservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Avvägningen har lett till att det i föreskrifterna finns undantag för bland annat uttransport av fällt vilt och underhåll av jaktorn och siktgator vid den jakt som är tillåten i naturreservatet, viss skyltning samt för vägunderhåll.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13). I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet enligt 3 § miljötillsynsförordningen (2011:13).

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6.

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill. Ärendet har handlagts och föredragits av biolog Sofia Engberg. Jurist Ann-Charlotte Nyman och biolog Andreas Wedman har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

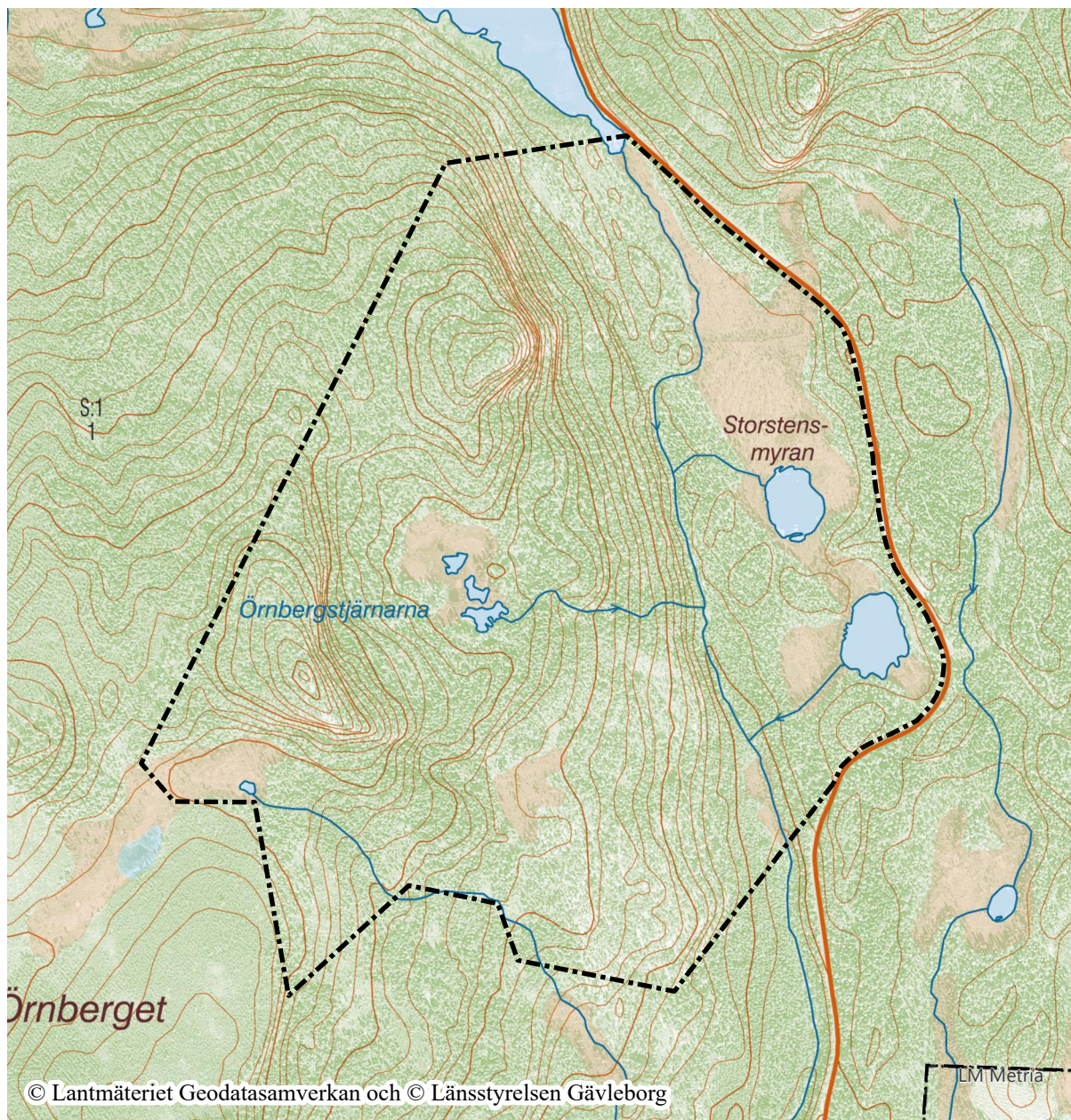
Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
6. Hur man överklagar
7. Sändlista

Länsstyrelsen
Gävleborg

Örnbergstjärnarnas naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6830694 E: 487732
Skala 1:10 000

0 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för
Örnbergstjärnarnas naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Postadress

Telefon

E-post adress

Webb

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/gavleborg

Örnbergstjärnarnas naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 1 2 3 4 5 Km

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6830694 E: 487732

 Örnbergstjärnarnas naturreservat

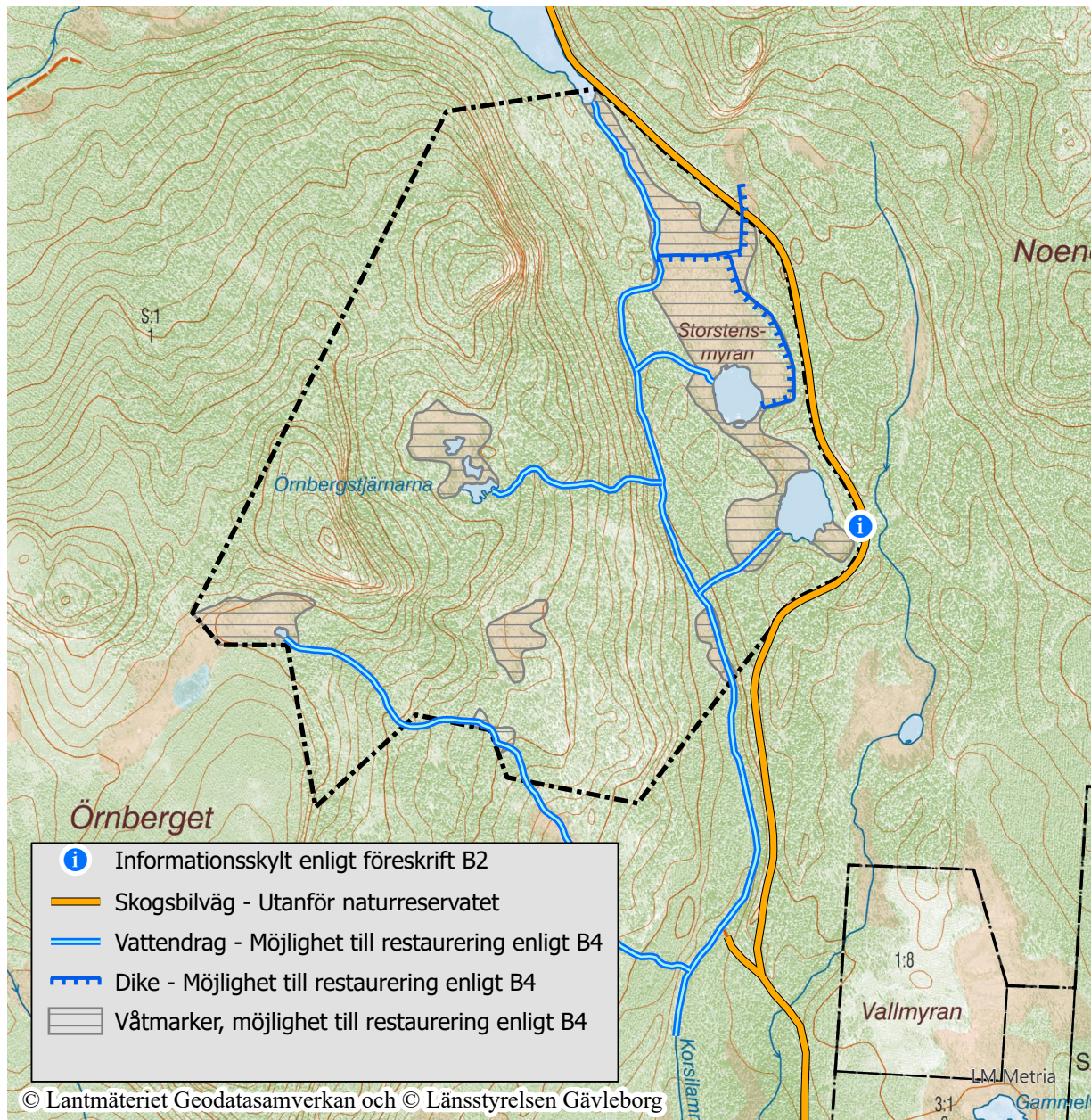
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2022-11-07

Dnr 5037-2022

Bilaga 3

Örnbergstjärnarnas naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6830694 E: 487732

Skala 1:12 000

0 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för
Örnbergstjärnarnas naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Gräns för naturreservatet

Fastighetsgränser

Postadress

Telefon

E-post adress

Webb

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/gavleborg

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR ÖRNBERGSTJÄRNARNAS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges bevarandemål för naturreservatets olika skötselområden och åtgärder som behövs för att uppfylla bevarandemålen. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Örnbergstjärnarnas naturreservat
NVR-id	21-2046358
Län	Gävleborgs län
Kommun	Ljusdals kommun
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 96 ha Därav landareal 94 ha Produktiv skogsmark 74 ha Naturskog* 30 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000:	Myrsjöar (3160), 1,8 ha Öppna mossar och kärr (7140), 9,9 ha Taiga (9010), 35,9 ha Skogbevuxen myr (9740), 0,8 ha
Naturtyper landareal (enligt NMD marktäck):	Tallskog 23 ha Granskog 29 ha Barrblandskog 26 ha Lövblandad barrskog 3 ha Skog på våtmark 2 ha Öppen våtmark 9 ha Sjö och vattendrag 2 ha

	Övrigt 2 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer	Skog Taiga (gammal tallskog, gammal granskog och gammal barrblandskog) Gamla träd, träd av olika ålder, död ved, spår av skogsbrand
Bebyggelse och anläggningar	Naturrestatet gränsar till väg i öster. Hela vägområdet ligger utanför reservatet

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Större delen av området har i äldre tid nyttjats för skogsbruk, vilket framgår av spår som gamla stubbar från dimensionsavverkningar. Mindre områden i reservatet har även påverkats av mer sentida avverkningar.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Örnbergstjärnarnas höga biologiska bevarandevärden består i det relativt stora sammanhängande området med äldre och till stor del naturskogsartad skog som till stora delar är tydligt präglade av gamla tiders återkommande skogsbränder. Talldominerade barrskogar eller barrblandskogar av gran och tall är de dominerande skogstyperna, men i vissa delar, till exempel den branta bergssluttningen i nordost, finns områden med hänglavsrik gammal granskog. Skogens ålder varierar i allmänhet mellan 100-150 år, men upp till 300 år gamla tallöverståndare förekommer i stora delar av området. Spår av skogsbränder, så som brandljud på levande träd och bränd död ved är vanliga i naturrestatet.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga kända kulturhistoriska bevarandevärden finns i området.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Områdets branta topografi är ett fint exempel på de porfyrbranter som är typiska för den här delen av länet.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet. Området används för jakt.

1.4 Källförteckning

Länsstyrelsen Gävleborg (2015): Inventeringsrapport för Örnbergstjärnarna
(Opublicerad)

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreseptatet är indelat i fyra skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Barrblandskogar för naturvårdsbränning
2. Våtmarker
- 3: Sjöar och vattendrag
- 4: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Barrblandskogar för naturvårdsbränning och grandominerad skog med fri utveckling, 81 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av skogsmarken på Örnbergets nordöstra sluttningar, från det högst liggande området strax nedanför Örnbergets topp i sydväst, ned till myrarna i dalgången kring Korsilammsbäcken. Skogsmarken består huvudsakligen av brandpräglad tallskog och barrblandskog som på några platser övergår i helt grandominerade miljöer. Beståndsåldrarna ligger i allmänhet mellan 100-150 år, men tallöverståndare på upp till 300 år finns spritt i varierande omfattning i större delen av området. Spår av tidigare avverkningar förekommer också i varierande omfattning, liksom förekomsten av naturskogsstrukturer som stående och liggande död ved. De allra största naturvärdena återfinns i den grandominerade nordostbranten i reservatets norra del, där spår av skogsbruk helt saknas. Skogen i stora delar av skötselområdet antas ha uppkommit efter skogsbrand och även i andra delar finns brandspår som gamla brandljud och bränd död ved. I reservatets perifera delar finns bestånd av lägre ålder och med måttliga naturvärden.

Bevarandemål

Skogen i området består av brandpräglad naturskog med åldersspridning bland träden och god förekomst av strukturer som gamla träd, stående och liggande död ved samt spår av brand så som brandljud i träd och brända stubbar. I skogen finns goda förutsättningar för arter kopplade till brand. Skogens brandpräglade karaktär upprätthålls genom återkommande bränder eller brandefterliknande skötselåtgärder. Bestånd med naturvärden huvudsakligen kopplade till gran utvecklas vidare genom intern dynamik och naturliga processer. Arealen Taiga (9010) är minst 35,9 ha och förväntas öka.

Skötselåtgärder

För de delar av skötselområdet som utgörs av brandpräglade tallskogar eller barrblandskogar är naturvårdsbränning den lämpligaste skötselåtgärden för att långsiktigt bevara skogstypens funktionalitet och artstock. Vid bränning skall naturliga brandgränser nyttjas i så hög grad som möjligt. Där naturliga brandgränser saknas kan brandgränserna utgöras av anlagda wetlines eller

mineraljordssträngar. Inför naturvårdsbränning skall en brandplan upprättas, alla bränningar skall förankras med räddningstjänsten och grannar skall informeras i god tid.

Då säkra naturvårdsbränningar kan vara svåra att genomföra i området kan naturvårdsbränningar behöva ersättas med brandefterliknande skötselåtgärder som efterliknar effekten av bränning. Exempel på åtgärder kan vara röjning av inväxande gran eller ringbarkning alternativt fällning av gran, för att öka ljusinsläpp och minska beskuggning. I partier med lägre skogliga naturvärden kan enstaka träd dödas genom t ex ringbarkning för att öka förekomsten av död ved (även tallved), döende träd och solexponering. Yngre tallar kan stamskadas för att öka inkådning av veden.

De delar av skötselområdet där naturvärdena främst är knutna till gammal granskog och den naturliga dynamiken i denna skogstyp, t ex i bergsbranten i reservatets nordliga del, lämnas för fri utveckling.

Allt utfallande virke vid skötselåtgärder skall lämnas kvar i skogen som död ved. Uttransport av virke ska endast ske om det är naturvårdsmässigt motiverat.

Skötselplanens skötselområde 2: Våtmarker, 13 ha

Beskrivning

I naturreservatet ingår flera mindre våtmarker, bland annat kring Örnbergstjärnarna i reservatets centrala delar, samt i den nordöstra delen den något större Storstensmyran. De små myrarna förefaller vara opåverkade av ingrepp, men Storstensmyran är tydligt påverkad av dikning.

Bevarandemål

Våtmarkerna skall ha en naturlig hydrologi som enbart påverkas genom naturliga processer. Arealen Öppna mossar och kärr (7140) ska vara minst 9,9 ha.

Skötselåtgärder:

Det är önskvärt att restaurera Storstensmyran hydrologi genom proppning eller igenläggning av avvattande diken. Dessa åtgärder har dock låg prioritet i det korta perspektivet.

Skötselplanens skötselområde 3: Sjöar och vattendrag, 2ha

Beskrivning

I naturreservatet finns flera mindre tjärnar, som Örnbergstjärnarna i reservatets centrala delar, samt även de två något större tjärnarna i Storstensmyran. Vidare genomkorsas naturreservatet i nord-sydlig riktning av Korsilammsbäcken med

dess biflöden. Korsilammsbäcken avvattnar sjöarna Lilla och Stora Korsilamm, belägna strax norr om naturreservatet för att mynna ut i Vassjön, några kilometer söderut. Korsilammsbäcken har liksom de flesta medelstora vattendrag i skogslandet sannolikt nyttjats för timmerflottning, även om inga spår av flottningsverksamheten har konstaterats.

Bevarandemål

Sjöar och vattendrag skall ha en naturlig hydrologisk dynamik och fria vandringsvägar för fisk.

Skötselåtgärder:

Inget känt behov av restaureringar eller skötselåtgärder i nuläget. I det fall vandringshinder, ingrepp eller hydrologisk påverkan på vattendrag skulle upptäckas kan naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder genomföras.

Skötselplanens skötselområde 4: Information och friluftsliv

Beskrivning

Örnbergtjärnarnas naturreservat gränsar i öster till en skogsbilväg, vilket gör att det som besökare är lätt att ta sig till naturreservatet. Från vägen får man sedan söka sig genom obanad terräng uppför Örnbergets ostsluttningar för att uppleva naturreservatet, då det inte finns några stigar eller vägar in området. För de besökare som söker sig hit ger den gamla skogen tillsammans med myrar och småtjärnar en fin vildmarksupplevelse.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gräns skall vara tydligt markerad
- Väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreservatet skall finnas.
- Information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida

Skötselåtgärder:

Naturreservatets gränser markeras.

Informationsskylt utarbetas och sätts upp.

Information om naturreservatet presenteras på länsstyrelsens hemsida.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts

och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Naturvårdsbränningar
- Brandefterliknande skötselåtgärder

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs.

Uppföljningen specificeras i dokumentet ”Uppföljningsplan för Örnbergstjärnarnas naturreservat” vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Priori- tering	Finansiering
Utmärkning av reservatsgräns	Initialt och vid behov	Reservatets gränser	Underhåll vid behov	1	Skötselanslag
Informationsskylt	Initialt	Se karta	Underhåll vid behov	1	Skötselanslag
Information på hemsida	Initialt	Länsstyrelsens hemsida		1	Skötselanslag
Naturvårdsbränning	Återkommande	Skötselområde 1	Enligt bränningsplan	1	Skötselanslag
Brandefterliknande skötselåtgärder	Initialt och vid behov	Skötselområde 1	Vid behov	1	Skötselanslag
Restaurering av dikade våtmarker	På sikt	Skötselområde 2	Engångs åtgärd	2	Skötselanslag
Eventuell ekologisk återställning av vattendrag	Vid behov	Skötselområde 3	Engångs åtgärd	2	Skötselanslag eller annan finansiering

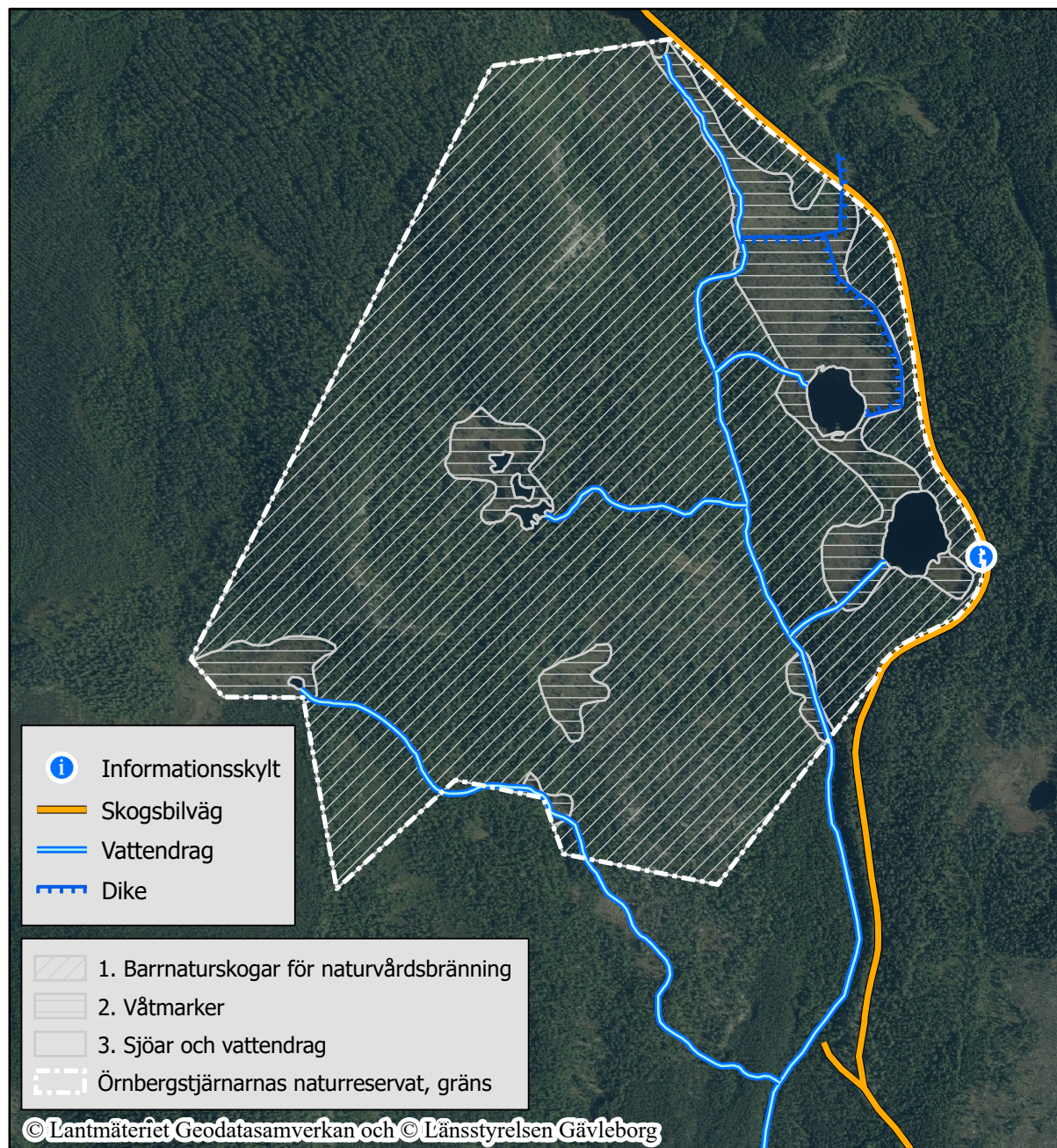
5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Örnbergstjärnarnas naturreservat Skötselkarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för
Örnbergstjärnarnas naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6830694 E: 487732

Postadress

Telefon

E-post adress

Webb

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

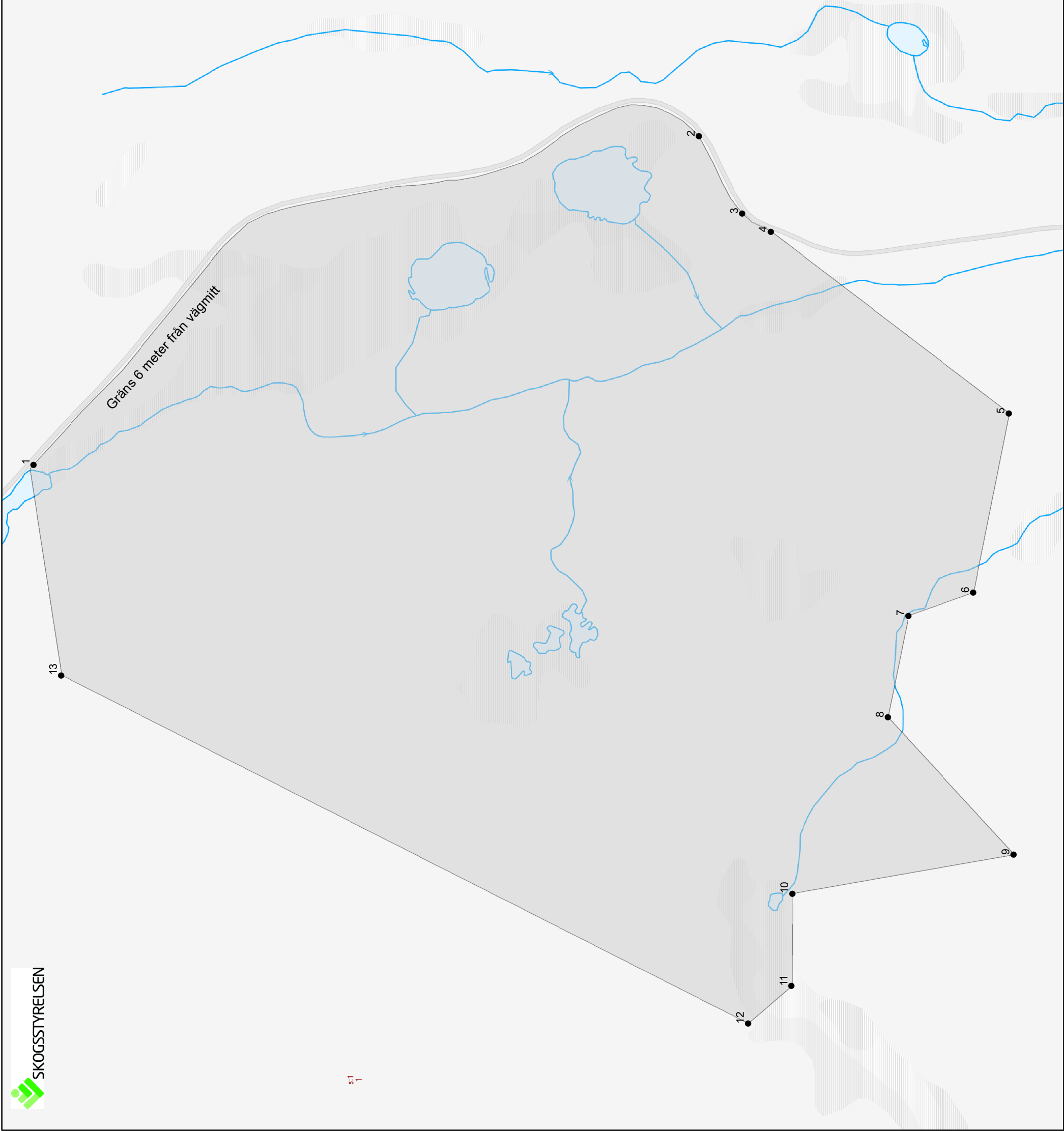
lansstyrelsen.se/gavleborg

Teckenförklaring

Bestämelsegränspunkt

Fastighetsgräns

Naturresevat

Teknisk beskrivning

Kartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
Koordinatsystem: SWEREF99TM
Framställd genom: Nymätning
Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Objektskarta

Datum: 2020-11-05 Ärendenummer (SKS): SKS1119394
Dosid: 1119394 Originalformat: A3

Naturresevat Örnbjergstjärnarna

Kommun: Ljusdal
Län: Gävleborg

Handläggare SKS: Torbjörn Fredin

Teknisk beskrivning

Datum: 2020-11-05

Ärendenummer: SKS1119394

Dosid: 1119394

Handläggare: Torbjörn Fredin

Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst

Mätperiod: 2020-09-29 till 2020-11-03

Objekt: Örnbergstjärnarna naturreservat.

Kommun: Ljusdal

Län: Gävleborg

Koordinatsystem: SWEREF99_TM

Koordinatkvalitet: Inre 500 mm, Yttre 500 mm

Punkt ID	Norr (N)	Öst (E)	Notering
1	6831355,78	487836,99	Bestämmelsegränspunkt
2	6830491,34	488263,52	Bestämmelsegränspunkt
3	6830435,06	488163,38	Bestämmelsegränspunkt
4	6830397,87	488139,64	Bestämmelsegränspunkt
5	6830088,75	487903,25	Bestämmelsegränspunkt
6	6830134,99	487670,30	Bestämmelsegränspunkt
7	6830219,27	487640,38	Bestämmelsegränspunkt
8	6830245,97	487508,30	Bestämmelsegränspunkt
9	6830082,42	487329,53	Bestämmelsegränspunkt
10	6830370,08	487279,13	Bestämmelsegränspunkt
11	6830370,96	487159,09	Bestämmelsegränspunkt
12	6830427,61	487110,36	Bestämmelsegränspunkt
13	6831320,07	487563,00	Bestämmelsegränspunkt

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med enheten för Skydd av Natur vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).